

25. PARAMEDİK (İLK VE ACİL YARDIM TEKNİKERİ)

*Elif Zeynep METİN GEMİCİ⁶⁰
Gülay UYAR⁶¹*

Paramedik, hasta ve yaralılara acil tıbbi bakımı hastane dışında alanda veya evde profesyonel seviyede başlatan, ambulansla transport esnasında devam ettiren, acil serviste hasta ve yaralıları teslim alan sağlık profesyonellerine gerekli bilgi ve kayıtları teslim edinceye kadar görevine devam eden, aynı zamanda ambulansın sürücülüğünü de yapabilen 2 yıllık üniversite mezunu (önlisans diplomalı) sağlık personelidir.(1)

Paramediklerin ambulans servislerinde görev almaya başlaması ABD’de 1960’ların sonunda başlamış, 1970’lerin ikinci yarısında paramedik eğitimi iyice yaygınlaşmış ve başta Kanada olmak üzere birçok ülkede paramedik eğitimi verilmeye başlanmıştır. 1976 yılında ABD’de paramedik kadrolaşma seviyesi standart hale getirilmiş ve dünya genelinde, paramedikler hastane öncesi acil sağlık sisteminin asli personeli haline gelmişlerdir.(3)

Paramedik programı Türkiye’de ilk kez 1993 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi’nde açılmıştır. Paramedik mezunları 2004 yılında Sağlıkta Dönüşüm Programı ile Sağlık Bakanlığı 112 Ambulans Servisi’nde çalışmaya başlamışlardır ve çok sayıda paramedik programı art arda açılmıştır.

Günümüzde acil tıp uygulamalarında beş sistem kullanılmaktadır. Bunlar Anglo-American, Franko-German, Holland, Sarajevo ve Japanese sistemleri olarak bilinmektedir. (6)Sık kullanılan iki sistemden biri olan Anglo-American sistemi (AAS)“kucakla ve hızlı hareket et” felsefesini temel almaktadır. Modelin-modelin amacı daha az hastane öncesi girişimlerle hastayı hızlı bir şekilde sağlık kurumuna ulaştırmaktır. Franko-German sisteminde (FGS) ise, (FGS), hastane öncesinde en ileri düzeyde acil hizmetini vererek hastayı doğrudan hastanenin ilgili servisine taşımak hedeflenmektedir. Acil tedavi ihtiyacı hastane dışı acil tıp sistemi tarafından verilmekte ve sahada gerçekleşmektedir. Avrupa ülkelerinin %70’i doktor temelli bu sistemi benimsemekte fakat tüm vakalara doktor gönderilmemekte sadece sevk merkezi doktor gerekliliğine kanaat getirdiğinde

⁶⁰ Öğr.Gör., Kapatokya Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Anestezi Programı, Ürgüp, Nevşehir

⁶¹ Öğr.Gör., Kapatokya Üniversitesi Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı, Ürgüp, Nevşehir

- Ambulansı teknik, tıbbi araç-gereç ve malzeme yönünden kullanıma hazır halde bulundurur, zorunlu hallerde ambulansa sürücülük görevi yapar.

KAYNAKLAR

1. Özel G., Akbuğa Özel B., Özcan C., İlk ve Acil Yardım Teknikerliği Paramedik, Güneş Kitap Evleri, Ankara, Bölüm 1, syf: 16-17 , 2016
2. 22 Mayıs 2014 tarihli ve 29007 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan “Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş Ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik Ek-1B <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/05/20140522-14.htm> (Erişim:10.01.2020
3. Çelikli S., Kuruluştan Bugüne Paramedik Eğitiminde Standardizasyon Çabaları Ve Kırılma Noktaları, Hastane Öncesi Dergisi, Ekim 2016, Cilt 1 – Sayı 2 Sayfa No: 39-54
4. Paksoy V.M., Acil Sağlık Hizmetlerinde Uluslararası Uygulama Modellerinin Karşılaştırması:Anglo-Amerikan ve Franko-German Modeli, İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi,Cilt 4 Sayı 1-2016
5. Wolfgang F. D., Anglo-American vs. Franco-German Emergency Medical Services System, Prehospital and Disaster Medicine <http://pdm.medicine.wisc.edu> Vol.18, No. 1,2003
6. National Emergency Medical Center, Seoul, Korea, Emergency medical services system, https://www.e-gen.or.kr/english/emergency_medical_services_system.do?viewPage=foreign Erişim tarihi:20.01.2020
7. Revue E., Models of Emergency Medicine in the World, 3rd International Critical Care and Emergency Medicine Congress,Antalya- 2016
8. Yıldırım D. , Sarı E. , Gündüz S., Yolcu S., Paramedik Eğitiminin Dünü ve Bugünü, Smyrna Tıp Dergisi, sf:51-53, 2014